XXXV. évfolyam. 198 szám. Kedd, 1903. október 13.

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:

Helyben.		Vidékre küldve:	
Egy évre	10 kor. — fill.	Egy évre	16 kor. — fill.
Fél évre	5 „ — „	Fél évre	8 „ — „
Negyed évre	2 „ 50 „	Negyed évre	4 „ — „
Egy hóra	1 „ — „	Egy hóra	1 „ 70 „

Egyes szám ára 4 fillér.

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.** Politikai rovatvezető: **Dr. BOROSS LAJOS.**
Felelős szerkesztő ideiglenesen: **SZÉKELY IMRE.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmü és többszö megjelenö hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Kinek van igaza?

Irta: **Márton Imre.**

II.

Ugy látszik az 1867: XII. t. cz. létrejötte után Ausztria csak addig maradt tartózkodó állásban mig az 54, 55 § okban jelzett segitséget t. i. állami adósságai kamatjának fedezéséhez az évi 29,188,000 forintnyi járulékot Magyarország részéről az 1867 XV, t. cz. megállapitotta. Mindjárt kitünt, hogy Ausztria alkotmányos állam korában is megtartotta öszinteségének korábbi csekély mértékét. Kitünt, hogy az 1867: XII. törv. czikket csak első lépésnek tekintette az osztrák birodalomba való teljes beolvasztásunkhoz s e végett másképp irt, másképp gondolkozott s másképp cselekedett. Olyan törvényt irt alá Ausztria a mely „közös védelem"-ről s „magyar hadsereg"-ről rendelkezik; ezzel szemben „közös hadsereg" elnevezést hozott használatba, a valóságban pedig osztráknémet hadséreget állitott föl.

A magyar hadsereg pláne, épugy mint a teljes paritás (egyenjoguság) irott malaszt maradt.

Igy zsugorodott össze csakhamar a magyar nemzetnek irott törvényes joga s 35 év alatt arról kellett meggyőződnünk, hogy a paritásos (?) törvény mellett Ausztria minden jogot s hasznot maga élvezett, nekünk azonban csak a terhet juttatta, bennünket minden javainkból s jogainkból kiforgatott, elszegényitett.

Midőn ennek daczára 1902. év végén a hadsereg tölünk fokozottabb uj áldozatot, az eddiginél több ujonczot követelt: elöbb a képviselőháznak hazafias ellenzéke, aztán az egész nemzet állást foglalt alkotmányos jogaink mellett. S mivel a törvénynek 12 §-a szerint az ország minda törvényhozás, mind a kormányzat körében magának tartotta fenn „az ujonczok megajánlásának jogát s a **megajánlás feltételeinek meghatározását**": a nemzet közérzületét tolmácsoló ellenzék a nagyobb ujonczlétszám megszavazását azon feltételhez kötötte, hogy a szentesitett törvényben elismert „magyar hadsereg« megvalósittassék s egyelöre ennyiben a törvény öszintén végrehajtassék. Ennek a követelménynek azonban, melynek becsületes politika mellett már régen önként érvényesülnie kellett volna, melynél kevesebbet tehát feltételül tüzni nem lehetett, a kormány konokul ellenállt; az ellenzék pedig parlamentáris eszközökkel oly kitartóan s oly sikerrel küzdött a törvény rendelkezése mellett, hogy a kormány kifogyva rosszul beosztott idejéből, költségvetés —, adó — és ujoncz megszavazás nélkül maradt, söt 1903 május 1. óta költségvetést pótló indemnitije sincs.

Több mint 5 hónapja már, hogy a kormány egymás után bukdosva felhatalmazás nélkül költi az ország pénzét s ezóta adó és ujoncz szedési joga is megszünt. E bajon segitendö, visszavonták ugyan az ujoncz létszám emelési törvényjavaslatot, de ezzel elkéstek, mert törvényben gyökerezö követelményének teljesitése nélkül a nemzet most már egyáltalán nem hajlandó ujonczot adni. A közös hadügyminiszternek sem jól sült el az a törvénytelen rendelete, melylyel a kiszolgált katonákat benntartotta, mert ez az elkeseredést az egész monarchiában s hadseregben csak fokozta s a rendeletnek osztrák részen való visszavonását eredményezte.

Ily körülmények között Ausztria gondolt merészet és nagyot! Az az Ausztria, melynek Magyarország abban a hitben juttatott alkotmányt, hogy két szabad nemzet vállvetve jobban megvédheti szabadságát: hitszegöen s

A magyar nép kesergője.

Irta: **Pósa Lajos.**

Ferencz Jóska karosszéke...

Ferencz Jóska karosszéke
Be van festve feketére,
Feketére meg sárgára.
Kétfejü sas borul rája.

Ferencz Jóska levelet ir,
Öszi szellő ugy belesir!
Hulló remény minden sora,
Azt irja, hogy: soha! soha!

Ferencz Jóska olyan legény:
Két korona van a fején.
Két korona ugy szoritja,
Olyan nehéz: alig birja!

Az egyiket le-leveszi,
Ládájába beleteszi.
A másikat mindig hordja,
Mindig csak azt ragyogtatja!

Ferencz Jóska nagy ládája:
Magyarország bánatfája.
Hej, de sok könny reszket benne
Tengernek is elég lenne!

Teleki Mihály csizmája.

Irta: **Lovassy Andor.**

A merről a szél fujt, hol jobbra, hol balra, hol szinére, hol fonákára forditotta Teleki Mihály uram a köpenyegét.

Nagy ravaszsággal kormányozta szegény Erdélyországot. Volt kurucz, volt labancz. Behitta a törököt, hogy verje ki a németet, azután szövetséget kötött a császárral, hogy seregével üzze el a pogányt és bizony sok jó hazafit eltétetett lábalól, sok nyakas embernek leüttette a fejét, ha az ő politikájának utjába akart állani. Példa reá Bánffy Dénes, meg a többi magyar ur.

Nem is igen szerették ezt a ravasz, de fényes elméjü embert a kortársai, bizonyság reá Cserei Mihály uram, aki olyan feketére festi az ő históriájában Teleki Mihály uramnak az emlékét, mintha ő lett volna az ördögök öregapja.

Pedig egy időben népszerü ember volt a gubernátor és a népszerüség napja akkor sütött reá legfényesebben, mikor kurucz volt.

*

A szatmári vár tele volt némettel, erősek voltak a falai, a bástyáin nehéz mozsárágyuk ásitoztak vaspánton, kapuin épp bőrrel nem mehetett be magyar ember.

Teleki Mihály uram szemet vetett erre a várra; feltüzelte tehát a vitéz hajdusságot és táborába csöditette a pataki collegium lelkes ifjuságát, azután elindult megostromolni Szathmárt.

Ő maga állott a sereg élére. Felöltötte nyuszt prémes megyszin mentéjét, öszülő fejébe sastollas, bársony süveget nyomott, derekára felkötötte görbe, török kardját, lábára huzta paszománttal kivarrott arany sarkantyus csizmáját és ugy ült fel hires „Kálmán" nevü lovára „ki igen bátor, tanult, lábas ló vala."

Hanem mikor Szathmár közelébe ért és végig nézett daliás seregén, igy gondolkozott: beh kár lenne ezt a sok jó magyar vért prédálni, mikor magyar pénzzel is lehet győzelmet aratni; beh kár lenne ezekért a derék hajdukért, ezekért a fiatal pataki diákokért, hogy itt vesszenek el az ostrom közben, a vár sánczai között.

Álruhában beküldte tehát Lőrinczy Máté uramat, aki körmönfont, fortélyos ember vala, hogy beszéljen okosan, Wiesenburg Gotthárddal, a szatmári németsereg parancsnokával és ha kezére játsza a várat, egy véka arany lesz a jutalma.

orvul maga vállalkozott a magyar államiság és magyar alkotmány megtámadására s eltiprására. Osztrák tanácsadók, kiknek nem is volna szabad hazánk ügyeibe avatkozniok a chlopyi hadi szállásról szeptember közepén „a legfőbb hadurral“ hadüzenetet bocsájtattak ki ellenünk.

1867 előtt Ausztria volt a zsaroló, Magyarország volt a kimerülésig kizsarolt ország. Mégis Ausztria vallotta magát koldusnak, midőn a fentebb idézett 54-ik s többi §-ban elfogadta az évi 29 milliós alamizsnát. Ennek a koldus Ausztriának, mely alkotmányát Magyarországnak köszönhette, 1867-ben jól esett, hogy magát Magyarországgal egyenjogusithatta, hogy velünk a paritás czime alatt szerződhetett. Azóta 35 éven át több mint ezer millió forint alamizsnát elzsebelt tőlünk s ez a tőkepénzes koldus, ez a paritásos sógor a chlopyi hadiparancsban egyszerre eltagadja, hogy nemzet, hogy állam vagyunk! A szemében egyszerre holmi „néptörzszsé“ törpültünk, melynek se országa, se hazája, melynek egyéb hivatása sincs, mint a „nagy egész“ (birodalom) javára értékesiteni tehetségeit. Ekként a hálátlan osztrák egyszerre eltagadja független államiságunkat s máris a nagy osztrák birodalom alkatrésze gyanánt tekinti Magyarországot. Midőn pedig az 1848 III t. czikkbe ütközőleg ellenjegyzés nélkül megjelent hadi parancsban értésünkre adja, hogy a hadseregben magyar nyelvünket nem engedi érvényesülni soha s ezáltal megüzeni, hogy a „legfőbb hadur“ nem tartja többé tiszteletben a 11 §-t sem, mert ezentul a hadseregre vonatkozólag a maga jogait többé nem mint „alkotmányos fejedelem“ a magyar országgyülés meghalgatásával, hanem mint „absolut fejedelem“ a 12 §. sutba dobásával kivánja érvényesiteni; midőn végre a Reichsrathban az osztrák miniszterelnök avatkozik törvényünk magyarázásába, holott e jog az 1791 : XII. t. cz. szerint királyunk s országgyülésünk közös jogon levén „országgyülésen kivül nem gyakorolható“: vakmerően s többszörösen kezet emel alkotmányunkra is! Nagy jelentősége van ennek!

A 28 §. szerint a „két fél között a közös ügyek kezelésére nézve mellőzhetlen föltétel a teljes paritás.“ A 23 s 24 § szerint pedig a törvénynek czélja „mindkét fél függetlenségének megóvása levén“, „annak egyik alapföltételét Magyarország alkotmányának fenntartása képezi.“

Midőn tehát Ausztria a chlopyi hadiparancsban épen e két mellőzhetetlen s alapfeltételt, mely nélkül a törvényhez ragaszkodni nem tartozunk, támadta és tagadta meg: ezzel azt jelentette ki, hogy inkább koczkára teszi, elejti az 1867-iki törvényt, mint sem teljes érvényesitésével a paritást s a gyülölt magyar nyelvet a hadseregbe bevonulni engedje. Nyilt beösmerése ez annak, hogy — mint már fentebb mondtam — a kiegyezés csak a beolvasztás első lépcsőjeképen volt jó s ha erre, mint látszik, kényelmetlen s nehézkes: más alkalmasabb eszközt akar müködésbe hozni.

Minthogy pedig Ausztria tisztában van azzal is, hogy törvényes alapon tőlünk a magyar hadsereg meg nem tagadható s ha egyszer ez a magyar hadsereg föleskü szik alkotmányunkra, azután már hiába jön ellenünk Ausztria a pokol összes ördögeivel: félő, hogy a chlopyi hadiparancs —, mint az absolut rendszernek első lépése után a többi — ha egyáltalán elkövetkezik aligha várat soká magára.

Ime tehát ismét és komolyan fenyeget az osztrák birodalomba való bekebeleztetésünknek, e végett független magyar államiságunk s ezeréves alkotmányunk elkobzásának közveszélyt képező 350 éves sötét réme.

Politika.

Andrássy gróf tegnap ötnegyed óráig volt kihallgatáson a királynál. Utána ment gróf Tisza István. Félegytől háromnegyed kettőig tartott a kihallgatás. Mikor Tisza István a szállodai lakására visszatért, a hol az ujságirók egész tömege várakozott rá, nem birta leplezni idegességét, izgatottságát.

— Nincs semmi közleni valóm — mondotta — döntés nem történt.

Tisza után Perczel Dezsőt fogadta a király, kihallgatása fél óráig tartott.

A király alkalmasint kihallgat még egy-két urat és csak azután dönt. Holnap vagy legkésőbb holnapután eldől a válság.

Minta legvalószinübb feltevés járja a hir hogy a király meghallgatja ma és holnap Széll Kálmánt, Lukács László és Wekerle Sándort. Az a nézet tartja magát erősen, hogy átmeneti kabinet lesz.

Veszedelmes vállalat volt ez, de Lőrincz Máté nem ijedt meg tőle, bár a nyaka forgott veszélyben.

Nagy sese-susogás közt folyt az alku, Wiessenburg generális azonban a császárnál is jobban szerette a császár arczképét, ki volt ha sárga aranyokon domborodott ki annak az ábrázata. Felpénzt is kapott egy marékkal és mikor Lőrincz uram eltávozott sokáig nézte, nézegette a kerek pénzdarabokat, melyekről szemrehányóan tekintgetett a vastag ajku császár, mintha mondta volna: Gotthárd, Gotthárd a kétfejü sas kapja ki a szemeidet, a miért ilyen olcsón adtad oda a szathmári várat!

Eh, mit gondolt most ezzel Wiesenburg Gotthárd hiszen okosabb dolog nyugodtan békén elvonulni, mint összetüzni a barbár hajdusággal, meg a vérivó pataki diákséggal.

Hanem rosszul számitott a vitéz generális, mert mikor Lőrinczy Máté uram éjféltájban a keleti bástyán keresztül visszaakart szökni a Teleki táborába, az őrt álló katona rákiáltott.

Nossza ő se volt rest, leugrott a sánczba, de oly szerencsétlenül ugrott, hogy a bal lába kimarjult. Nem tudott fel se állani, annál kevésbé elszaladni; igy aztán fülön csipték, megmotozták, de bizony nem találtak ő nála semmit, csak egy tordai mézes kalácsot.

Már el is bocsátottak volna, hanem valmi éhes „officzér“ kettétörte a mézest és kihullott annak a közepéből egy csomó arany, meg valami irás.

Hiába való lett volna többé a tagadás, Lőrinczy Máté uram tehát kerékbetörés nélkül bavallotta a dolgot.

Erre a labancz tisztek szépen körül fogták az áruló Wiesenburg Gotthárd lakását és azonnal „árestálták„ őkelmét is.

*

Nyugtalanul várta Teleki Mihály uram a vár alatti táborban az ő titkos követét, de bizony az nem jött.

A hajduság is, a diákság is lepihent már, a tábori tüzek is elhamvadtak, fekete éjszaka borult a világra.

Éjfél tájban megunta a várakozást, a töprengést Teleki Mihály őkegyelme is és leheveredett a medve bőrre.

Hanem a ballábát szoritotta az aranypaszománttal kivarrott szattyánbőr csizma és igy szólt Zalányi Lajoshoz, a fegyverhordozójához: Lajcsi te, gyere huzd le a csizmámat.

Le is huzta a Zalányi gyerek a fél csizmát de mikor a másikhoz hozzá kezdett, nagy riadás, kiabálás, fegyvercsattogása jajveszékelés hallatszott kivülről: itt a német, itt a labancz!

Utczu Teleki Mihály uram se volt rest, fél mezitláb, fél csizmában kiugrott a sátorból és felpattant „bátor, tanult, lábas lovára.“

Nagy riadás lett erre. Futott mindenki a merre látott, Teleky Mihály uram után.

A sok szép hajduságot, diákságot pedig verték, vágták, gyilkolták a szatmari németek.

Halálra keresték a vezért is, de bizony szerencsésen megmenekült, hanem a sátorában megtalálták paszománttal kivarrott, arany sarkantyus csizmájának a felét és mint valami nagy, győzelmi jelvényt vitték be a szatmári várba, hol másnap reggel kiszegezték a keleti kapura.

Sok esztendőn keresztül ott verte az eső azt a szattyánbőr lábbelit. Váltig szégyelte azt Teleki Mihály uram; el is akarta lopatni nem egy izben, de lehetetlen volt; mert kettős strázsa őrizte, mint valami zászlót; azon is váltig mesterkedett, hogy „ajándékért onnan levegyék“; de a labanczok nem tágitottak és azt izenték neki, hogy jöjjön érte ő kegyelme maga és huzza fel, ha nem szoritja. Hanem Teleki Mihály uram féltette a tyukszemeit és inkább türte a szégyent, mint a tréfálkozást.

Csak akkor került le az a fél csizma a szatmári vár kapujáról, mikor német kézre került Erdély és megkötötték a paktumot a török ellen.

De a drága jószágot többé nem huzta fel Teleki Mihály uram ő kegyelme, mert a római szent birodalmi grófoknak jobban illett a fehér harisnya, meg a csattos czipő, mint az aranysarkantyus, magyar csizma.

Szapáry Lászlót törölték a főrendek közül. A nagy vesztegetési ügynek utolsó felvonása tegnap a hivatalos lap hasábain játszódott le. Gróf Szapáry Lászlót törölték a főrendek névsorából és erről a „Budapesti Közlöny“ a következő rendeletet hozza:

A főrendiház 1903. évi október hó 7-én tartott ülésében gróf Szapáry László fiumei kormányzónak felmentetése folytán nevét a főrendek jegyzékéből VIII. pont, valamint a jegyzék IX. B. pontja alatt levő eme jelzőt: „(I. VII.)“, az igazoló bizottság javaslata folytán a főrendek jegyzékéből törölte; ami az 1885. évi VII. törvénycikk alapján ujonnan szervezett főrendiház ez időszerinti tagjairól készitett s a „Budapesti Közlöny“ 1901. évi október hó 31-én 251-ik számában közzétett jegyzék kiigazitásául ezennel közzététetik.

Ez a rendelet sokáig késett. A válság előtt meghurczolt magyar becsület ugy kivánta volna, hogy a gyalázatos vesztegetési affér főrendezője egy pillanatig se maradjon tagja a törvényhozási testületnek.

Adót az idegen czégtáblákra.

okt. 13.

Megindult a mozgalom minden vonalon a haza önállóságának és függetlenségének kivivásáért. Nem szabad abbanhagyni a harczot, mig a győzelem nem koszoruzza a küzdelmet. És ha van a nemzeti jogok között, amely elsősorban követeli a harczot: a nemzet nyelve az. Fogják reánk, hogy soviniszták vagyunk. Legyünk azok. Követeljük, hogy ebben az országban ismerje el mindenki, miként a Magyar hazában él s a magyar nemzeté e föld, melyet több. mint ezer évvel ezelőtt hóditott meg. Vérével szerezte, életével védte, munkásságával tartja fenn és teszi magyarrá. De hogy az maradjon, terjeszteni kell a magyar nyelvet, helyesebben: védeni azt „Nyelvében él a nemzet“ — igy szól a koszorus. És szavában igazság rejlik. Nem akarom én ezzel azt mondani, hogy a nemzetiségek nyelve elnyomandó. Isten ments! Ápolják ők azt családi körükben vallásukban, tanitásban, irodalomban. Fejleszszék, de viszont tudják a magyart is, ne tüntessenek a nemtudással. Érezzék, hogy a hazában egyenlő a jog és kötelesség, — a magyar állam határai között.

Jártam keltem a nagy világban. Sehelsem találtam idegen nevü felirást. Az angol rossz néven veszi, hogy nem tud mindenki angolul: pedig ő más nyelvet nem beszél. A franczia azt követeli, hogy őt csak francziául szólitsák meg. Müveletlennek tartja, a ki az ő nyelvén nem tud. Persze, feledi, hogy ő még más nyelvet nem ért. Igy van ez a „kultur“ államokban De még a kis országokban is. Nálunk a többnyelvüség divik. Egymagában nem baj ez de mindennek van határa. Hát nem furcsa valami az, hogy ha egy nagy társaságban egyetlen német van, csakugy dühöngünk törni a németet. Meglehet, az még mosolyog ostoba udvariasságunk felett.

Aztán már csak nem helyes, hogy iparosok, kereskedők, vállalkozók, okleveles urak idegenül, előszeretettel német nyelven árulják árulhat, hirdessék czégjüket! Minek oda az idegen nyelv? Minek a német felirat, magyarázás? A hazában mindenki tud — kell tudnia — annyit magyarul, hogy látja: mit kap, mit hol keressen. Tudja még az is, ki olvasni sem tud. Hiszen a kirakat mintegy maga is beszél. Miért tehát a közös ügyes, mondhatni nemzetközi nyelvü állapot? Miért beczézzük a német nyelvet? Ugyan kérdem: látott, olvasott-e valaki magyar czégtáblát Bécsben, Pragában, vagy bárhol a Lajtán tul? Nem látott, nem olvasott. Na hát akkor minek tesszük mi ki a német felirást?

Azt akarjuk, hogy ösmerjenek el bennünket, mint önálló államot? Jó! De akkor cselekedjünk is mint önálló állam. Támadjuk az idegen feliratokat; támadjuk különösen a német nyelvvel való hivalkodást. És ha a támadás, a megrovás nem elég, nyuljunk hathatósabb eszközökhöz: fizettessük meg azt a köz javára, aki idegen, aki német feliratot használ. A rossznak legyen ez a jó oldala.

Aki német és ebből az országból él: éljen legalább külsőleg magyarul. Otthon tegyen tetszése szerint. Ismerje el, hogy e haza gyermeke s a haza nyelvét megbecsüli. Aki magyar honpolgár létére, németet szenveleg: fizesse meg a tévelygést. A nemzetköziség fitogtatásának semmi értelme nincsen. A nyelv alkot bennünket nemzetté, ha ezt elvesztjük, ha engedjük, hogy letiporják az édes magyar nyelvet: ugy megszünt Magyarország magyar állam lenni. Terület lesz csupán a haza igaz volta nélkül. Ezt pedig nem engedhetjük. A századokon át beszüremlett honfivér olyan talaj, melyen a magyar nyelvnek élni és virágoznia kell. Legyünk soviniszták!

Ne felejtsük Vilmos császárt, aki Posenban a német nyelv érdekében vasvesszővel dolgozik. Ne feledjük az oroszok fehér czárjat, ki fekete lapot ir a Finnek történetébe, mikor atyuskai „szeretettel“ gyurja muszkává át. Zsarnok mindkettő a maga teljes mérvében. De mikor hazajuk nyelvéért teszik ezt és cselekszenek; nagy nemzeti czél lebeg előttük és azt semmi soviniszta vádért nem ejtik el.

Ezt tartsuk mi is szem előtt. Legyen magyar ez az állam minden izében. Aki ezt elismerni nem akarja, pusztuljon oda, hova szive vonzza. Ne akarja magát minden áron vértanuvá tenni itt. És ha nem megy és ha tüntet a magyar ellen, sujtassék anyagilag, hogy ekként érezné ennek az államnak erejét. Meg kell adóztatni azokat, kik ily uton törnek ellenünk. Rá fér erre az agyonadózott polgárságra ez a jövedelem is.

Dr. Mülek Lajos.

Mentőegyesületet Debreczennek.

Debreczen, október 13.

Nem valami alkalmi eset teszi indokolttá, hogy jelen közleményünket megirjuk, hanem hogy az illetékes körök figyelmét felhivjuk erre a nemes és humánus intézményre, a melyet létesiteni régen erkölcsi kötelessége lett volna azoknak, kik e városi, polgárság érdekeinek megvédésére hivatottak.

Már két év előtt teljesen megérett ez az eszme. Csak a végrehajtás, a kivitel van hátra. — Már akkor intézett leiratot Széll Kálmán volt belügyminiszter az összes törvényhatóságokhoz, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket a mentőegyesület létesitésére.

Debreczen városa is kézhez vette ezt a leiratot, értekezletet is tartottak ez ügyben, sőt később, mikor a mentőegyesületek létesitése ügyében Budapesten országos ankét volt, Debreczen kiküldötteivel képviseltette magát.

Később a miniszter egy leiratában kötelezte a városokat a mentőegyesületek felállitására.

Debreczen azonban mind ez ideig nem tette meg ez iránt a szükséges lépéseket.

Kisebb városok: Kassa, Szatmár, Pozsony, Eger, Nyiregyháza már létesitettek mentő egyesületet és e városok érzik is ennek a humanos intézménynek áldásos müködését. Debreczenben pedig mi sem áll utjában ezen intézmény létesitésének, mert néhai jó Ármós Bálint a kegyes szivü emberbarát végrendeletében mintegy 20.000 koronát hagyományozott a mentőegyesület czéljaira. Ez az összeg a városi tanács kezelésére van bizva és évek óta ott kamatozik a város házi pénztárában. Ime, tehát még alap is van erre a czélra.

Miért nem állitják hát fel a mentőegyesületet?

A városnak nem nagy anyagi áldozatába kerülne. Az első felszerelés költségeit kellene csupán fedezni, mig a hagyományozott összegből telnék a többi kiadás.

Mindenki tudja, hogy derék tüzoltótestületünk nehéz és faradságos teendői mellett teljesen begyakorolta magát az első segélyadás teendőiben is és ők készek, hajlandók a mentőegyesület teendőit végezni. Természetes a tüzoltólegénység mostani szervezete mellett ez lehetetlen volna és legalább négy emberrel emelni kellene a létszámot.

A kerületi orvosok és a többi orvosok is kijelentették, hogy készséggel dijtalanul müködnek közre a mentőegyesületnél.

Akadály tehát nincs, anyagi áldozatot sem kell a városnak hozni, mert ne feledkezzünk meg Debreczen közönségéről sem, a mely közönség nemes szivét mindig megnyilatkoztatja ha valamely humánus intézmény támogatásáról van szó, mindenkor bizonyitékát adják áldozatkészségüknek.

Ne tétovázzunk hát tovább. Mutassuk meg, hogy haladni, fejlődni akarunk és lelkesen támogatjuk, megvalósitjuk azokat a humánus intézményeket, melyek között a mentőegyesület egyike a legfontosabbaknak, és a melyek nélkül Debreczen a mai fejlődött viszonyok mellett nem maradhat el.

Anyagi áldozatról szó sem lehet, de ha lenne is nagyon csekély az s meg kell hozni a városnak.

A tanács kötelessége e téren ma már nem a kezdeményezés, hanem a megvalósitás munkálatait megtenni és hiszszük is, hogy nem fog késni és már a közel jövő évben lesz Debreczennek is mentőegyesülete.

L. J.

SZINHAZ.

Müsor:

Kedd: A mama. (B bérlet.)
Szerda: Madarász. (C bérlet.)
Csütörtök: A drótostót. (A bérlet.)
Péntek: Ejjeli menedékhely. (B bérlet.)
Szombat: Ugyanaz. (C bérlet.)
Vasárnap: d. u. A titok. Este: Casanova. (Bérlet szünet.)

Ranczauk.

(Csiky László bemutatkozása.)

Csiky László, a debreczeni közönség egykori kedvencze, hosszu idők után először mutatkozott be tegnap este, egykori dicsőségeinek szinhelyén, a debreczeni szinpadon és pedig nagyon rokonszenves fogadtatás mellett. Előkelő játékstilusa, melyen megérzik a kolozsvári szinház nemes iskolája, szines, meleg organuma, mely érczességéből mit sem veszitett, szerencsésen megtalálták azt az utat, mely a közönség szeretetéhez vezet. Ez egyetlen föllépése

után ugyanaz lett Csiky, a ki volt, a miénk, a kinek nemes müvészi törekvéseire biztos számitunk a drámai ensemblében.

Az előadás is a legjobbak közé tartozott s az összes szereplők egyforma buzgalommal igyekeztek szép csokorba kötni a közönség szivét még mindig felmelegitni tudó romantika apró, szines virágait s hatásosan érvényesülni, az annak idején nagyon jóhirü Erkmann és Chatrin drámairó czég Ranczau-inak érzékeny történetét.

Bájos jelenség volt Menszáros Margit, a Luis delibábos nagy szerelmének küzdelmei közepett, szeretetreméltó a Faragó Ödön falusi tanitója s Csiky kitünő alakitásának méltó párja volt a Sebestyén Gézáé. Szivesen láttuk Juliette nem tulságosan lényeges, de kedves szerepében Székely Ilonát, aki néhány szóból álló szerepét sok bensőséggel mondta el. A többi szereplők köztük különösen Klenovics is legjobb igyekezettel alkották jó keretet, a közönség pedig nagyon jól mulatott és sokat tapsolt a szereplők mindenikének.

Sz. Z.

Egyház és iskola.

Egyházmegyei gyülés. A debreczeni egyházmegye ma délelőtt tartotta gyülését az egyházi hivatal tanácstermében. Az ülésen Davidházi János esperes és Nadányi Miklós gondnok elnököltek. A gyülés kezdetén elparentálták Szücs László számvevőt és Kovács Lajos pénztárost, kik helyébe számvevőül Elek Istvánt, pénztárosul Rózsa Sándort választották meg. Majd négy ujjonnan választott tanitó tette le az esküt. Tudomásul szolgált az egyházmegyei gazdasági bizottság jelentése, az esperes valamennyi jelentése, melyek közül a vallás-erkölcsi állapotokról szóló volt a legérdekesebb. Végül elhatározták, hogy az 1904 ki egyházmegyei értekezletet Báránd on tartják meg. A többi határozatok Debreczenen kivül eső községek belügyeire vonatkoztak.

Iskolaszéki ülés. A debreczeni ev. ref. egyház iskolaszéke 14 én d. u. 3 órakor az egyház tanácstermében ülést tart, melyen folyó ügyeket tárgyalnak.

Uj tanárok. A közoktatásügyi minisztérium Berentés Lajos és Szatmári Jenő békési gymnásiumi tanároknak ily minőségben való alkalmazását jóváhagyta.

Árverés az Akadémián. A Felsőbb Tanulók Olvasó Egyletének könyvtárából a legutóbbi rendezés alkalmával kiselejtezett könyveket ma este fél hat órakor bocsájtják árverés alá. Az eladandó könyvek jegyzéke az olvasóteremben van kifüggesztve.

Katonai lázadás a honvédhuszár laktanyában.

(A debreczeni honvédhuszárok és az aradi gyásznap.)

Debreczen, okt. 13.

A harmadéves kiszolgált és törvénytelenül visszatartott katonák sehogy se akarnak belenyugodni abba, hogy erőszakos módon még három hónapig viszsza tartsák őket.

Az ország összes helyőrségein a laktanyák falain belül izgalom uralkodik és a tiszteknek a legnagyobb elővigyázatra, tapintatos eljárásra van szükségük, hogy ez az izgalom lázadássá ne fejlődjék. Mégis a legnagyobb szigor, elővigyázat és tapintat sem tudta a kedélyeket sok helyen lecsillapitani és teljesen megnyugtatni.

Most itt, majd máshonnan veszünk hirt arról, hogy a harmadéves katonák ellene szegültek a katonáék akaratának, megtagadták az engedelmességet és kijelentették, hogy nem szolgálnak tovább.

A kaszárnya falai legtöbb esetben némák, de ilyenkor, mikor nem egy ember ténykedéséről van szó, egész század legénysége tagadja meg az engedelmességet, nem maradhat titokban a mi a kaszárnya falain belül történik.

Néha mindjárt, de van eset, mikor napok mulva szivárog ki, mi történt a kaszárnya falain belül.

Igy a jelen esetben is. Most napokmulva kapjuk a hirt teljesen megbizható forrásból, hogy október 6-án, az aradi vértanuk emlékezetének évfordulóján a debreczeni 2. honvédhuszárok Széchényi utczai laktanyájában a kiszolgált huszárok fellázadtak.

Aznap, október 6 án reggel 7 órakor az ezrednek ki kellett vonulni. Az ezred legénységének az a része, kik kitöltötték már szolgalati idejüket, reggel 6 órakor a kantinba mentek és ott borozgattak. Hét órakor az ezrednek már a laktanya udvarán lóra ülve készen kellett volna várni a tisztteket.

De ez nem történt meg. A kapitány megérkezett, a huszárok nem voltak ott. Az őrmester jelentést tett erről a kapitánynak, mire hogy az a kantinba ment, felhivta a legénységet, ne szegüljön ellen a katonai törvényeknek.

A kapitány szavára egyik huszár előlépett és kijelentette, hogy ők kiszolgálták idejüket, engedjék őket haza, de különben is ma, az aradi vértanuk emlékezetének napja van, nem rukkolnak ki. A kapitány erre előrerendelte az őrséget, hogy az ellenszegülő huszárokat letartóztassa.

Mig az őrség megérkezett, a huszárok a kantinból az udvarra mentek és ott elénekelték a Kossuth nótát.

Az őrség megérkezésekor a lázongó katonák közül ötöt letartóztattak.

Időközben jelentést tettek az ezredesnek, ki megérkezvén, tapintatos beszédével lecsillapitotta az izgatott legénységet.

NAPI HIREK.

Fölrobbant dinamit patronok.

(Titokzatos lövések az é szakában.)

Hüse Imre debreczeni Honvéd-u. 44. szám alatti lakos fia János hazafelé ballagva a vasuti töltés mellett egy bőrtáskát talált, a melyet nagy örömmel vitt haza.

Otthon aztán feltörték a táska zárját s kivették belőle az abban talált tárgyakat és pedig egy bőrhüvelybe göngyölt piros zászlót és egy bársony szelenczét.

El nem tudták gondolni, hogy a szocializmus szinét viselő zászló és a lelakatolt bádog szelencze hogy kerül egymásmellé. Fejszével feszegetni kezdték a bádog szelenczét, a mely a másik pillanatban óriási pukkanással oda vágódott a szoba falához.

Na lett erre nagy ijjedelem Hüséknél.

— Ezt bizonyára valami anarkista, világfelforgató veszitette el, — mondták nagy rémülések közt — s elhatározták, hogy a veszedelmes szerszámokról nem szólnak semmit, hanem ugy szabadulnak meg tőle, hogy elássák.

Ki is mentek a tanyára és egy szép estén elásták a bőrtáskát egy fa alá.

Csakhogy észre vette a titokzatos cselekedetet valaki s feljelentette Végh Gyula h. főkapitánynak A rendőrség bünügyi osztálya meginditotta ebben az ügyben a nyomozatot s a rendőrség közegei jelenlétében felásták a bőrtáskát, a melyben megtalálták a bádogszelenczét, a piros zászlót.

A vizsgálat ez ügyben elrendeltetvén, kiderült, hogy egyik Debreczen közeli határában levő vasuti bakter vesztette el a táskát, a melyben a szolgálati szabályzat által előirt felszerelések voltak.

Ha ugyanis a vasuti őr észreveszi, hogy vasuti szerencsétlenségre van kilátás s másképp nem akadályozhatja már meg, ilyen dinamit patronok elsütésével teszi figyelmessé a vonatvezetőt. A piros zászló pedig a rendes feladáshoz szükséges.

A vasuti őr, aki ellen a debreczeni vasuti főnökség hanyagság miatt meginditotta az eljárást, elvesztette a felszereléseket, amelyeket azonban most már a rendőrség maga fog átszolgáltatni neki.

Hazafiatlan ifjak.

Debreczenben a polgári hatóság megtagad minden közreműködést azoknak, kik most önként jelentkeznek katonai szolgálatra. — A hadkiegészitő parancsnokságnál jelentkeznek tehát azok, kik önként szolgálni akarnak. Debreczenben is akadt néhány hazafiatlan ifju, kik alig várják már hogy a kétfejü sasos csákót fejükre tehessék. A 39. gy. ezred hadkiegészitő irodájában 17 katonaköteles jelentkezett szolgálatra. Katonáék kaptak is az alkalmon és 14-et ott is tartottak közülök nyomban. Hármat hazaküldtek, mert nem alkalmasak ezidőszerint még a katonai szolgálatra.

Ujabb adómegtagadások.

Mindszent község képviselőtestülete vasárnap délelőtt tartott ülésében egyhangulag elfogadta Korom Gáspár elnök azon inditványát, hogy a község az önkéntes adót ne fogadja el, ellenben a község lakossága szólittassék fel a községi adó pontos fizetésére. — Békés község képviselőtestülete legutóbb tartott ülésén egyhangu lelkesedéssel elhatározta, hogy az ex-lex idejé alatt nem szedi be az állami adókat. Egyben elhatározta, hogy a harmadéves katonák visszatartása ellen föliratot intéz a képviselőházhoz.

Razzia a rendőrségen.

Végh Gyula rendőrfőkapitány helyettes első teendője az volt, a mint a bünügyi osztály vezetését ujból átvette, hogy razziát rendelt el a város külömböző, csavargóktól rendszerint ellepett helyein. A rendőrség a gyanusabb éjjeli szállásokat átkutatta s összesen 11 hely és foglalkozásnélküli csavargót fogdosott össze, a kik közül az idegen illetőségü csavargókat hazatolonczolták illetőségi helyükre. Nagyon helyes ha a rendőrség figyelme kiterjed ezekre a gyanus csavargó tanyára s a menynyire lehet igyekszik megtisztitani a várost azoktól a kétes existenciáktól, a kik sajnos

nagyban veszélyeztetik közbiztonsági állapotainkat.

A belügyminiszter ellen.

Hajdubószörmény város hazafias képviselőtestülete tegnapi közgyűlésén elhatározta, hogy a vá osi adóhivatalnak meg tiltja az állami adók beszedését az önként jelentkezőktől is. A város tiltakozik az önkéntes ujonczozás ellen is. Hajdu vármegyét fölszólitják, hogy sürgősen tartson közgyűlést a belügyminiszter ama rendelete miatt, melylyel az adószedés megtagadásáról szóló megyei határozatot megsemmisitette.

Megkerült kisgyerek.

Dunka József szülei jelentést tettek a rendőrségén, hogy fiuk napokkal ezelőtt eltünt hazulról. A kalandoséletet szerető kis fiucskát tegnap egyik roszhirü éjjeli szálláson elfogta a rendőrség s hazaszállitotta szülei lakására.

Leforrázott asszony.

Szőke Istvánné szakácsné, aki az Erzsébet utcza 48 szám alatt süti szép ropogós pirosra a liba czombokat . . . hogy ha megenyhül a határ s a gyalogos meg a huszár, a kedvesére vár tegnap délelőtt főzés közben össze veszett Pénzes Mihályné cseléddel. A szóharczot a tetlegességig fokozta két nőszemély dühe elvakulva a haragtól Szőke Istvánné egy fazék forró vizzel leöntötte Pénzesnét, a kinek arczáról, kezéről leforrázta a bőrt a forró viz. Ájultan szállitották lakására, a hol szörnyü kinok közt sulyos betegen fekszik.

A tifusz Debreczenben.

A tifusz Debreczenben még most sem szünt meg. Szórványosan fordultak ugyan elő tifuszos esetek, de veszélyes, járványos jellege nincs és az eddigi megbetegések is enyhe lefolyásuak.

Hazafias szónoklat a zsidótemplomban.

Izraelita polgártársainknak ma ünnepe van. Ez alkalomból délelőtt a Deák Ferencz utczai izraelita tepmlomban szónoklatot tartott a hitközség hazafiságáról ösmert főrabbija Krausz Vilmos. A főrabbi szónoklata duzzadt a hazafias érzésektől és különösen azok ellen fordult, kik megakadályozzák azt, hogy az izr. templomokban magyar hitszónoklatokat tartsanak. A főpap példáját követhetnék a b. gyarmati és más hitközségek is, ahol annyira irtóznak a magyar nyelvtől.

Gyujtogató kis fiu.

Megemlékeztünk arról a tüzről mely tegnap Törő Mihály Eötvös utcza 64 sz. házánál ütött ki s a melyet csak nagy erőmegfeszités mellett lehetett elfojtani. A rendőrség a tüz keletkezésének okát kipuhatolandó, meginditotta a nyomozást s kiderült, hogy Törő Mihály 4 éves kis fia István gyujtotta fel a felszerszint, a mely tele volt szalmával. Elbeszélése szerint a konyhából gyufát lopott s azzal tüzet rakott a félszerszinben. A gondatlan szülők ellen az eljárást meginditották.

Aranygyürük története.

Holacsek Ferenczné Széchényi utcza 25. szám alatti lakos, tegnapelőtt jelentést tett a rendőrségen, hogy a fiókjából jegygyürüjét, meg egy piros köves aranygyürüjét ellopta valaki. A rendőrség meginditotta a nyomozást s Dobos rendőrbiztos kideritette, hogy a gyürük tolvaja nem más, mint a cselédje Balogh Istvánné, aki ellen azonban a panaszt — miután az ellopott tárgyak megkerültek Holacsekné a panaszt vissza vonta.

Halálozás.

E hó 12-én hunyt el a Törös Mihálynak 11 éves kis leánya Törös Margitka. Temetése holnap, junius hó 14-én délután 2 órakor lesz a Deák Ferencz utczai izr. templom udvaráról.

— Jobboldal — baloldal.

Ugron Gábor és Bartha Miklósról elevenitik fel a következő apróságot:

Ugron Gábor és Bartha Miklós korteskedtek Udvarhelymegyeben, egy székely községben. Mindkettő székely ember, tud a néppel bánni.

Éppen a templomból jött ki a falu legöregebb székelye, Mózsi bácsi. Ünnepi zeke volt rajta, hosszu haja fürtösen hullott alá a vállára. Bartha Miklós megszólitotta:

— No Mózsi bátyám, hát remélem, hogy a baloldalra fog szavazni!

Az öreg székely nyugodtan válaszolta:

— Nem biz én, hanem a jobboldalra!

— Ugyan! Tán csak nem?

— Pedig ugy! Most prédikálta éppen a tiszteletes ur, hogy az irás szerint is „Ülteté vala az Ur az ő legkedvesebbik fiát a maga jobboldalára.“

Bartha Miklós erre odahivta Ugront:

— Gyere Gábor, beszélj Mózsi bácsival. A jobboldalra akar szavazni, mert, azt mondja, az Ur is jobboldalra ültette az ő legkedvesebbik fiát.

Ugron habozás nélkül válaszolta:

— Ejnye Mózsi bá', hát nem tudja, hogy miért ültette az Ur Jézust a jobboldalára? Azért, hogy — ő ülhessen a balra!

Ez győzött. Az agyafurt székelyt legyőzte a még nagyobb székely: Ugron Gábor.

Hamispénz Dorogon.

Dorogon ismét veszedelmesen elszaporodtak a hamis ezüstpénzek. Valószinü számitas szerint több mint háromszáz öt és egy koronás pénz van forgalomban Dorogon, mely régóta fészke a pénzhamisitó bandáknak. A hatóságok erélyesen nyomoznak.

Tanuljon az ifjuság czélba lőni.

A bur háboru megmutatta, mit tesz, ha az egyes ember bánni tud a fegyverrel, ha jól tud lőni, s az ilyen példák kaczagtató karrikaturáknak mutatják azokat a hadseregeket, amelyekben a parádés lépés, meg a gomb és a duplafejü sas megpuczolása a hadikiképzés legfontosabb része. Szemere Miklós nagyon czéltudatos akcziója után most Kecskemetről jó hir, hogy ott is mozgalmat akarnak inditani az ifjuságnak a fegyverrel való bánni tudásban való kioktatására. Győrfi Balázs a kecskeméti ev.ref. egyh. főgondnoka az egyh. tanácslegutóbbi ülésen azt inditvanyozta, hogy a tanács keresse meg a városi hatóságot abból a célból, hogy az létesitsen a város közelében olyan lövőteret, ahol a középiskolák és a jogakadémia ifjusága magukat a czéllövészeben gyakorolhassák. Egészségtől duzzadó ez az idea, mindenkép melto arra, hogy követésre találjon az egész országban. Nem is számitva azt, hogy a magyar haza megvédése van ennek az ösvénynek a végén, közvetlen hatásában is életreval mind elkergeti a czéllövés s a vele járó testedzés az ifjuság tagjaiból a kávéházi pettyhüdtséget.

Nemzetiségi izgatások.

Marosilyéről azt jelentik, hogy ott rendszeres izgatás folyik a magyarok ellen. Azzal bujtogatják a románokat, hogy a király az ő pártjukon van, aki ugyan örvendezne, ha a „románok a lázadó magyarokat megtanitanák becsületre.“ A marosillyei és dobrai csendőrörsöket megerősitettek, hogy féken tartsák az okvetetlenkedő olahokat.

Az ipartörvény reviziója.

Az 1884. évi 17. törvényczikk 140. szakasza szerint az ipartestületek az iparosok s segédek közti viszony, nemkülönben a tanonczok ügyeinek rendezése végett általánosan kötelező szabályok létrehozatala czéljából a törvényhatóságokhoz javaslatokat terjeszthetnek elő, mely azokat törvényhatósági szabályrendeletekbe foglalva állapithatja meg. Minthogy az ipartörvény reviziója folyamatban van, a kereskedelmi miniszter rendeletet intézett Debreczenhez, hogy az ilyen szabályrendeletekből egy-egy példányt a revizionál leendő felhasználás végett küldjenek meg neki.

Diák-zarándoklat a szegedi Kossuth-szoborhoz.

A budapesti egyetemi ifjuság tudvalevően koszorut visz Szegedre. Kossuth Lajos szobrára és gyalogoson teszi meg az utat. Hoffmann Ottó, az ifjuságí függetlenségi párt elnökének vezetésével holnap reggel 7 ó. indulnak el az Egyetem-térről. Monoron a város elöljárósága az ottani függ. párt és sportegylet ünnepiesen fogadja őket. Czegléden a függetlenségi párt, Kecskeméten a jogakadémia polgársága fogadja őket. Szombaton d. u. érnek Szegedre s vasárnap d. e. teszik le Kossuth szobrára koszorujukat.

Elgázolás.

Hajdusámson község határában Varga Ferencz miskolczi gazda lovai elgázolták Fekete Juliskát, Fekete Barnabás 9 éves leányát, aki karjain és derekán sulyos sérüléseket szenvedett.

—

Felhivás

a nagyérdemü hölgyközönséghez!

Van szerencsém b. figyelmét felhivni már 10 év óta fennálló **női kalap termemre**, a mely, hogy a fokozatos igények kivánalmainak minden tekintetben megfelelhessen, a legjobb elsőrendü bécsi munkaerőkkel láttam el, kik mindenfele kalap átalakitást meglepő szépen egész uj formára készitenek.

Izléses modell kalapok bécsi udvari szállitó czégektől már megérkeztek, **elegáns vizit kalapok, neglige, legujabb nemez Panama utánzat, bőrkalapok** és leány **Biber kalapok** meglepő nagy választékban kaphatók. Az árak felülmulhatatlan olcsók. Kérem szives látogatásával megszerencséltetni és meg fog győződni, hogy **a legszebb kalapok legolcsóbban csakis nálam kaphatók.** Maradtam kiváló tisztelettel Rózsa Lajos Kistemplom-bazár.

Igyunk

Avasujfalusi Oroszlán természetes égvényes savanyu gyógyvizet, üvegenként 12 fil. Kapható kizárólag a Schwarcz-féle dohánytőzsdében, Piacz u. 29.

Olvasóink figyelmébe

ajánljuk, hogy szinehagyott, avagy pecsétes, elpiszkolódott ruháikat olcsó árak mellett Koncz Józsefnél festtessék és tisztittassák. Főüzlet Batthányi-u. 2. sz. a. Mühely Vár-u. 7. sz. zenede során.

Bécsi rongy.

okt. 13.

A ruházkodásunk révén hatvannyolcz millió korona sarczot fizetünk évenkint Bécsnek és Ausztriának. Nem rettentő szám ez? Mig a mi kisiparos szabóink a betevő falatot nem keresik meg, mig szegény özvegyeink házában üzemen kivül áll a részletfizetésre vásárolt varrógép, addig ruha és fehérnemü czikkekben milliókat nyel el Ausztria és tehetetlenné teszi a magyar munkaerők megélhetését önhazájukban.

Becsületes magyar polgárok, hivatalnokok, ügyvédek, vagyontalan özvegyei, kik családi állásuknál fogva röstelnek gyári munkába szegődni, hiába kopogtatnak a fehérnemü kereskedők ajtain munkát kérve, nem kapnak, mert Csehországból hozatjuk a kész fehérnemüt és tiz millió korona vándorol ily czimen ki, mig nálunk a fehérnemü ipar csak a cseh gyártmányok tisztitóit és mosóit foglalkoztatja. E gazdasági bajt nem lehet apró-cseprő kormányhatósági intézkedésekkel orvosolni. Azt a tizenkilenc millió koronát, mely kész férfi-ruháért külföldre vándorol, nem lehet azzal megmenteni, hogy egy állami tanitót alkalmazzunk, ki a szabóságot megye szerte az országban tanitani.

A ruházati iparban a kivándorló tőke ily tételekből áll egy év alatt:

Kész férfi-ruha	19	millió kor.
Kész női ruha	16	„ „
Fehérnemü	10	„ „
Nyakkendő	3	„ „
Nap- és esernyő	3	„ „
Férfi-kalap	7	„ „
Női kalap	4	„ „
Szalmakalap	1	„ „

A magyar kereskedelemre vár e főbenjáró kérdésben a viszonyok rendezésének ügye. Akár szövetkezeti alapon, akár más egyesületi módon hassanak oda, hogy a ruházati iparban a házi foglalkoztatást fejleszszék, mert azok a milliók, melyek a magyar kereskedők külföldi rendelései révén Ausztriába vándorolnak, nehezebben jutnak vissza, mintha magyar családok életfentartására szánják.

Adóhivatalnokok sztrájkja.

Furcsa sztrájkról ad hirt a táviró Madridból. A valencziai adóhivatalok összes hivatalnokai és alkalmazottai sztrájkba léptek. — Nagy lett erre a lakosság öröme. Az emberek ezrei: férfiak, nők és gyermekek tömérdek husnemüt, bort és szeszt vittek be a városba vámolatlanul.

Csempészosz (jön a vám felé. A subája bélésében Rositta-szivarok vannak nikotin- és vámmentesen. A kalapja bélésébe Liebig-féle huskivonatban egy kis bárány van dugva. Vigan fütyüli azt a nótát, a mely a germán faj Bécs felé lakó tagjairól népszerütlen módon emlékezik meg).

El Kapnosz Kujonosz Vámosz (kihajol a vámépület ablakán és nyugodtan elolvassa Csallány Géza Hadi földleirás czimü munkáját. Azután a gombjain számlálja, hogy leszakad e az Erzsébet hid vagy nem).

Csempészosz. (Oly nyugodtan közeledik a vám felé, mint Héderváry Károly a bukásához. — Amikor a vámhoz ér, bekopogtat).

El Kapnosz Kujonosz Vámosz: Mit óhajt?

Csempészosz: Vámot akarok fizetni . . .

El Kapnosz (falnak gondolja magát, amelyre borsót hánynak).

Csempészosz: Vámot akarok fizetni.

El Kapnosz: Hallom.

Csempészosz: Mi jár érte? Kétezer nikotinmentes Rositta és egy birge...

El Kapnosz: Mi közöm hozzá?

Csempészosz (ordit): En vámot akarok fizetni.

El Kapnosz: Ugy éljen a maga feje! Ugy legyen maga szinigazgató!

Csempészosz: Maga engem nem terrorizál. Maga nem nadragulya, maga nem bürök, maga nem csalány. Maga adóhivatalnok. Ha én fizetni akarok, magának kutyakötelessége elfogadni a pénzt. Magának nincs intézkedési joga. Maga nem főkapitany!

El Kapnosz: Hallja! Ha maga ugy ordit, mintha detektiv volna, akkor sem fogadom el a maga pénzét. Mi közöm a maga szivarjához? (Félrevonja.) Jó az a Rositta?

Csempészosz: (visszasug): A pénzügyminiszternek legyen mondva . . . (Kiegyenesedik.) No, elfogadja a pénzt? . . .

El Kapnosz: Hallja, kidobom... Ha fizetni akar, kihajitom.

Csempészosz: Majd meglátjuk.

El Kapnosz (ordit): János!

János (bejön): No!

El Kapnosz: Dobja ki ezt az embert!

János: Mit? Én kidobjam ezt az embert? Hat mi vagyok én? Zajtalan görredőny vagyok én? Generális vagyok én? Amikor sztrájkolok akkor én nem dobok ki senkit. (Odaszól a Csempészoszhoz): Hol az a szivar?

Csempészosz: No jó! Nem dob ki engem? Hogy mer engem ki nem dobni? Amikor én ki akarom magam dobatni, akkor benn tart? Hogy meri maga ezt megtenni? No jó! Megyek a miniszterelnökhöz, megyek a királyhoz. Ez disznóság, ez pimaszság. Ezt én nem türöm. A vámot nem fogadják el és meg csak ki sem dobják az embert. (Elrohan és becsempész még ötezer Rosittát.)

— s —.

IRODALOM.

A Magyar Könyvtár ez évi októberéig megjelent 350 számának teljes jegyzékét ádta ki a kiadóczég, a Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) udv. könyvkereskedés. A népszerü vállalat jegyzéke, a melyet a czég kivánatra készséggel ingyen megküld bárkinek, több részből áll. A számok szerinti jegyzékben minden füzet rövid jellemzését tartalmazza tájékozásul. A szakok szerinti jegyzék a verses müveket, az elbeszélő müveket, a szinmüveket és az ismeretterjesztő müveket közli csoportositva a szerzők ábcés rendjében. Végül felsorolja a Magyar Könyvtár kötött kiadásait is. Csak ebből a teljes jegyzékből tünik ki, mily tartalmas már is a Magyar Könyvtár, s hány becses, de eddig drága munkát tett olcsó kiadásban népszerüvé. Arany János, Jókai, Mikszáth, Herczeg Ferencz, Bródy Sándor, Ambrus Zoltán nevét emlitjük csak a magyar irodalom kiválóságai közül, a kik mind szerepelnek egy vagy több munkával a Magyar Könyvtár füzeteiben. — A külföld nagy irói közül egész sereget először mutatott be a Magyar Könyvtár a magyar közönségnek. Gorkij, H. G. Wells, Kipling nevét emlitjük csak. A jegyzékben ki ki megtalálja kedvencz iróját és olcsón megszerezheti könyvtára számára. A jegyzék végén megvan a Fővárosi Szinházak Müsora teljes jegyzéke is, s a czég kiadásában megjelent szinmüvek, regények és elbeszélések, disz- és néprajzi müvek, nyelvkönyvek, általános érdekü müvek jegyzéke is. Továbbá a Remekirók Képes Könyvtára és a Festőmüvészet Remekei prospektusa. A jegyzék utolsó oldalán részletmegrendelésre is használható megrendelő jegy is van.

A Vasárnapi Ujság október 11-iki száma 19 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Frigyes herczeg ezüstmenyegzője“ (arczképekkel). Kumlik Emiltől. — „Hazafelé.“ Költemény Sajó Sándortól. — Regénytár: „Aranyfüst.“ Regény. Irta ifj. Korányi Frigyes (Goró Lajos eredeti illusztrácziói val.) — „A tudós családja.“ Spanyol regény (képekkel). — „Pista bácsi“ Rajz. Irta Pásztói. — „Az Erzsébet-hid“ (öt képpel.) — „Deák Ferencz beszédei“. „Nők az angol politikában“. — „Eisenhut Ferencz festményeinek kiállitása a Mücsarnokban“ (képekkel Eisenhut festményei után.) — „A második nemzetközi czéllövő verseny Puszta-Szentlőrinczen“ (képekkel). — „Ruttkayné Kossuth Lujza siremleke“ (képpel Horvai János szobormüve után.) — „Az utolsó Obrenovics“ (képpel: Milán szerb király fia Budapesten.) — Irodalom és müvészet, Közintézetek és Egyletek, Sakjáték, Képtalány, Egyveleg stb., rendes heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre négy korona. „Politikai Ujdonságok“-kal és „Világkrónika“-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utcza 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“ a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fill.

Egy tolvaj-szövetség alapszabályai.

Párisban a minap letartóztattak egy tolvajbandát, mely a Rappel czimü ujság kiadótulajdonosának házába akart betörni. A banda tagjainak lakásán házkutatást tartottak s ez alkalommal a banda fejénél, egy Morbecz nevü tolvajnál megtalálták a tolvaj-szövetség alapszapályait is. Ime az érdekes okmány, a melynek alapján a banda közveszedelmes tevékenységét folytatta:

1. §. A szövetség minden tagja köteles a müveleteiről szigoruan hallgatni.

2. §. Mindenki, a ki bármit is elárul, akár barátainknak is, 500—2000 frank büntetést fizet a társaság pénztárába, a büntetés összegét a zsákmányrészből fogjuk levonni.

3. §. Mindnyájunk biztossága érdekében tilos lopott tárgyakat vásárolni.

4. §. A ki a társaságból ki akar lépni, 2000 frank birságot fizet.

5. §. Müködésünk módját még barátaink előtt is titokban kell tartanunk: a ki ez ellen vét, 1000—5000 frank birságot fizet.

6. §. A büntetéspénzeket az elnök veszi át, a ki a pénzt fogságban lévő barátaink segitségére forditja.

7. §. Tilos ugyanabban a kerületben egymásután két „müveletet“ is elkövetni.

A büntetés pénzek nagyságából joggal következtethetünk arra, hogy a jól szervezett banda szép sikereket érhetett el a tolvajlás terén. A banda fejének lakásán találtak is a rendőrök 23000 frankot, a mit állitólag egy hét alatt szerzett a jeles társaság.

CSARNOK.

Leányálmok.

Irta: **Horkay Elemér.** (5)

Ha valaki bajtársai közül azzal az örömhirrel lepte meg, hogy nősülni szándékozik, Méray Árpád csodálkozó tekintette, megütközve nézett rajta végig s őszinte részvéttel kérdezte:

— Hát már annyi adósságod van?

A délután folyamán már egetverő jókedv honolt az egész Jánosfalván. A tisztek összeölelkezve a czivil urakkal, lóversenyt rendeztek a réten, a hölgyek meg abban versenyeztek egymással, hogy az otthon levő csecsebecsék közül minél értékesebb „versenydijakat“ állitsanak össze.

Méray Árpád, a mint a start előtt, fel s ala járt, a hölgyek közül véletlenül megpillantotta azt a fiatal leányt, a kinek tegnap reggel olyan előirásosan tisztelgett, tekintete azonban nem annyira a leányalakon akadt meg, mint inkább azon a hanyag elegánciával, de a szépség titkának mégis annyi rafinériájával öltözött asszonyon, aki szelid jó akarattal vette karjába a leány karját s mintha teljesen ismeretlenek volnának a tömegben, jártak fel s alá a startra készülő tisztek között.

A főhadnagy odament a hölgyekhez, bemutatkozott az asszonynak — Éta anyjának, — aztán a leányhoz fordult:

— Nagysád, engedje meg, hogy az ön színével tegyem meg az első futamot. — S ezzel az Éta nyakán levő kék selyemszallagra mutatott.

Az asszony egy ostorcsapásszerü pillantással tekintett végig a főhadnagy aczélosan karcsu alakján, aztán mig Éta nyakszalagját kötötte le, kaczéran sugta oda:

— Miért épen a leányom szinével?

Méray jelentőségteljesen mosolyodott el, aztán szinte sugva mondta:

— Mert nagyságos asszonyom szinét még nem ismerem!

A következő pillanatban már lóra szólitotta a „starter“ a versenyzőket.

Éta, ki eddig gondolataiba elmerülve állt édes anyja mellett, valami sajátságos ürességet érzett a szivében. Azóta az álomszerü reggel óta, a kis gyermekek sajátságos daczos vágyódasával gondolt arra a pillanatra, amikor álom-lovagja az élet szinpadán is eléje toppan. Valami nagynak, magasztosnak képzelte ezt a perczet, mely az ő naiv hite szerint kitörhetetlenül be égeti magát az emberek emlékébe. Nem várt ő valami romantikus csodát, nem gondolta, hogy szive választottja érte tüzhányó sárkányokkal fog megküzdeni s aztán térdethajtva nyujtja át győzedelmes kardját! Korántsem! Csak valamivel melegebb, közvetlenebb hangot várt attól az embertől, ő maga sem tudta tán mely jogon.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Méhész egyesület Hajdumegyében.

Több debreczeni és hajdumegyei gazdálkodó méhészegyletet akar letesiteni. E czélból a következő felhivást bocsátotta ki az előkészitő bizottság:

Felhivás a Hajdumegyei Méhész-Egyletbe való belépésre! A napi sajtó utján bizonyára van már tudomása tek. Czimednek azon szép mozgalomról, mely a hajdumegyei méhész egylet megalakitását czélozza.

E mozgalom ma már azon stádiumba jutott, hogy az e hó 4-én megtartott népes értekezlet beható eszmecsere után a tervezetben már előzőleg elkészitett alapszabályt elfogadta, sőt az Arany Lika szálló kistermében délután 3 órakor megtartandó alakuló közgyülést a folyó év november hó 8-ik napjára ki is tüzte. — Bár egyletünk létele az eddig jelentkezett tagok szép számával biztositva van: nemes czéljainkat előbb és könnyebben valósithatjuk meg, ha nemcsak városunk, megyenk, de a kereskedelmi tekintetekben ide gravitáló környek összes méhészei is tagtársainkul szegődnek; valamint, ha egyletünknek közéletünk lelkesebb szereplőit is megnyerhetjük. Méhésztársaink előtt egyletünk létjogosultságát, sőt égetően szükséges voltát indokolnunk — ugy hisszük — felesleges. Termelvényeink, — különösen pedig fáradságos munkával nyert mézkészletünk jó értékesitése. Méhészeti közszükségleteink legelőnyösebb beszerzési forrásaink biztositása, Méhlegelők előállitása, a méglevők javitása. Kiállitások. Ugy helyben, mint meghivás alapján a videken tartandó szakelőadások által a szakszerü méhészetben nyerhető önképzés stb. stb. Mind megannyi fontos kérdés, melynek jó megoldását csak egyesülésünk utján remélhetjük. Jelen felhivást tehát azon kérés mellett jut atjuk nyilvánosságra, hogy mint alapitó-, rendes-, avagy mint pártoló-tag egyletünkbe belépni s a fentjelzett alakuló közgyülésen megjelenni sziveskedjék. Különösebben figyelmeztetjük és kérjük azon méhtartó mezőgazdákat, kisbirtokosokat, kik még mindig a kasos rendszer szerint a régi módon méhészkednek. Ugyancsak kérelemmel járulunk városunk, megyénk összes testületeihez, intézeteihez és közéletünk vezetőihez. Sokoldalról igenybevett jóindulatukat terjeszszék ki a mostoha viszonyokkal küzdő mezőgazdaságunk méhészi ágazatára is. Kegyes belépésükkel segitsenek egyletünket azon helyzetbe juttatni, hogy a megélhetésre ma már egymagában is alkalmas foglalkozási ágat — a méhészetet — mennél szélesebb rétegben terjeszthessük. Hisz utal erre mintegy bennünket hazánk gyönyörü és gazdag floraja. Sok ügyes-bajos kisgazda könnyithetne terhein, ha az okszerü méhészkedest elsajátitani s azt gyakorolni alkalma volna. Hazafias kötelességet teljesit, ki egyletünk támogatása által a sok teherrel küzdő mezőgazdáinkat egy uj jövedelmi forráshoz jutni segiti.

Debreczen, 1903 október hó. Teljes tisztelettel a Hajdumegyei Méhész-Egylet. Maurer Emil, id. elnök. Cs. Nagy Sámuel, id. jegyző.

Budapesti árutőzsde.

A „Debreczen“ távirati tudósitása.

Okt. 13.

Keszáru: ártartó.

Buza okt.	7.58—7.59	1904. ápr	7.67—7.68
Rozs okt.	6.22—6.23.	1904. ápr.	6.43—6.44
Zab októb.	5.30—5.31	1904. ápr.	5.60—5.61
Tengeri		májusi	5.24—5.25
Repcze			—.—

SZINLAP.

Ma, kedden, bérlet 11-ik szám „B“

A MAMA.

Eredeti vigjáték 3 felvonásban.

Kezdete fél 8 órakor.

Holnap, szerdán, bérlet 12 ik szám „C“

A MADARÁSZ.

Operette 3 felvonásban.

3296—1903. tksz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A p.-ladányi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi hogy a földesi közbirtokosság tkpénztár végrehajtatónak, Végh Lajos és társai végrehajtást szenvedők elleni 400 kor. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtasi ügyében a debreczeni kir. tvszék (a p.-ladányi kir. jbiróság) területén lévő Nádudvaron fekvő a nádudvari 3944 és 3221 sz. tjkvben felvett ingatlanokra és a nádudvari 227 sz. tjkvben felvett ingatlan Végh Lajos László és Zsófiát illető részére az árverést 218 kor. 320 k. illetve 667 kor.-ban ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1903 évi október 30-ik napján d. u. 3** órakor Nádudvar község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 21 k. 80 fillért, 32 koronát illetve 66 k. 70 fillért készpénzben vagy az 1881. LX. tc. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. é. nov. 1-én 3353 sz. a. kelt ig. minist. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. tcz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kir. Járásbiróság mint tkvi hatóság Püspökladányban 1903 évi szept. hó 12-én.

Dr. Tikos kir. járásbiró.

Urak és hölgyek milliói használják a »Feeolint.«

Kérdezze meg orvosát, hogy nem e a „Feeolin“ a legjobb cosmetikai szer a bőr, a haj és fogaknak! A legtisztátalanabb arcz és a legcsunyább kezek azonnal aristokratikus finomságot és formát nyernek a „**Feeolin**“ által. „**Feeolin**“, 42 legnemesebb fűből összeállitott angol szappan. Jótállunk, hogy azután rancz az arczban, mitesser, pattanás, orvörösség stb. a „Feeolin“ használata után nyomavesztetten eltünnek. „**Feeolin**“ a legjobb fejhaj tisztitó, fejhaj ápoló és hajszépitőszer, megakadályozza a hajkihulást, kopaszodást és fejbetegségeket. „**Feeolin**“ a legtermészetesebb és legjobb fogtisztitószer. A ki „**Feeolin**“-t rendesen szappan helyett használ fiatal és szép marad. Kötelezzük magunkat a pénzt visszaadni, ha a „Feeolin“-nal nem lesznek megelégedve. Ára 1 db. 1 kor. 3 db. 2 kor. 50 fil., 6 db. 4 kor. 12 db. 7 kor. Porto 1 dbnál 20 fl. 3 dbtól feljebb 60 fillér. Utánvétnél 40 fillérrel több. Szétküldési hely: General-Depot v. M. Feith, Wien, VI. Marienhilferstr 45.

Őszi és téli ruhák tisztitását kifogástalanul teljesiti

Hrabéczy Antal

ruhafestő és tisztitó intézete

DEBRECZEN

Széchényi utcza 42.

Férfi ruhákat szakember javitja és vasalja.

Boros Testvérek nőidivat aruházába remek őszi divatkelmék és téli czikkek óriási választékban megérkeztek. Meglepő olcsó árak.

Gondosan szedett állani való Chaselas és Passatuti szőlő eladó. Nagyban és kicsiben kilónként 20 krért. Hunyady-u. 3 sz. a.

Kerestetik egy négy kerekü használt kézikocsi megvételre Piacz u. 47 szénraktárban.

Czimzéseket, német, magyar forditást és más hasonló otthon elvégezhető irásbeli munkálatokat teljesit egy, e téren szakavatott egyén. Szives megkeresések e lap kiadóhivatalába kéretnek, „German Hongrie“ czimen.

Uj tüzifa raktár.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a gyermekmenház mellett, a lóvasut telepén

uj tüzifa raktárt

rendeztem be, ahol állandóan a legjobb minőségü tüzifát árusitom.

A pontos ölezésért felelősséget vállalok.

Ugyanott vágott tüzifa is minden időben jutányosan kapható.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, tisztelettel

Özv. Pollák Edéné.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai

Debrecen, kistemplom bazár.

Az őszi idényre raktárra érkeztek óriási választékban

női divatkelme ujdonságok

Franczia flanell, Franczia velezek. Különlegességek selyem áruban.

Szabott árak. Előzékeny kiszolgálás.

(1)

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratioruma a »Kigyó«-hoz

Debreczenben, Főtér 31. sz.

Ajánlja a következő közkedveltségnek örvendő készitményeit:

Harmat-créme

arczszépitő s bőrapoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcznak üdeséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arczot tisztitja s fehériti. Kiváló eredménynyel használható arczvörösség, májfolt, sömör, szeplő s egyébb bőrtisztátalanságnál.

1 tégely Harmat créme ára 1 korona.

A créméhez használandó pouder, a

Harmat-arcpor,

mely az arcznak üde, ifju szint kölcsönöz; három féle szinben kapható u. m. fehér, rózsa s créme szinben. Kitünő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készitménnyel. — Jól tapad és igen jól fed.

Próbadoboz ára 50 fillér Nagyobb dobozé 1 és 2 korona.

A **Mollitergin**

a legkiválóbb arcz s különösen kéz bőr-ápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerü lágyságot, bársonyszerü finomságot kölcsönöz. Fehériti az arc- s kéz-bört. Teljesen ártalmatlan. Nem zsiros s nem piszkitja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arczbőrt a legrövidebb idő alatt üdévé, finommá tesz. Megbarnult kezeket, eldurvult kézbört fehérré, puhává változtat.

Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.

Dr. Borsos-féle **Növényi Hajszesz.**

Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóv a fejbőr-betegségektől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerü. Nem zsiroz, nem piszkitja a fehérnemüt. Teljesen ártalmatlan. Elősegiti a hajnövést!

1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona.

Dr. Borsos-féle **Növényi Hajkenőcs.**

Azok részére, kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan ható anyagból s ugyan olyan kiváló hatásu hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

1 tégely Hajkenőcs ára 1 korona.

A Mihalovits-féle

Iztelen Csukamájolaj

teljesen iztelen s szagtalan készitmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szivesen szedik.

A Mihalovits féle

China-bor.
China-vas-bor.
Condurangó-bor.
Pepsin-bor

1 üveg ára 1 kor. 60 fill.

Szomorodni borból kiváló gonddal készült gyógyborok, melyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemü készitménnyel.

Mihalovits J. gyógyszertára a Kigyó-hoz Debreczenben.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.